

Ret & Indsigt

Udgave 4 | December 2023

HORTEN

Fire kriterier afgør virksomheders bæredygtighed

Nyt om aktindsigt

**Serie om friplejehjem:
Udbud af grunde**

**Interview:
Udviklingsjurister er afgørende for it i det offentlige**

Leder

Kære læser

Annelouise Dalgaard Pedersen
Partner, advokat
adp@horten.dk

Velkommen til årets sidste udgave af Ret & Indsigt, hvor vi igen sætter fokus på en række aktuelle emner.

Vi lever på mange måder i en ny verdensorden, hvor ingenting er som før – og hvor store emner som liv og død, bæredygtighed og forfald, demokrati og despoti fylder. Og i dette "nye" verdensbillede spiller offentlige myndigheder en afgørende rolle. For det er ikke mindst offentlige myndigheder, som skal beskytte og fremme vores fælles værdier; Det gælder både ved skåltaler og i dagligdagen – fx når hjemmelsgrundlaget skal klarlægges, når aktindsigtsanmodninger skal vurderes, og når de offentlige indkøb skal gøres grønne. Netop de emner sætter vi fokus på i denne udgave af Ret & Indsigt.

Fælles for mange af de emner, vi ser på i artiklerne i denne udgave, er, at de i høj grad dikteres af større samfundsdagsordener som fx klima, bæredygtighed, gennemsigtighed, AI og compliance. Kendetegnende for disse dagsordener er, at de er internationale, at der sjældent er ét rigtigt svar, og at udviklingen går stærkt.

Det stiller (nye) krav til både offentlige og private aktører, som på mange områder skal navigere i en ny virkelighed. Disse udfordringer fylder – med lidt forskellige vinkler – en del på mit skrivebord i denne tid; For hvordan bruger vi bedst de store dagsordener som løftestang til at justere aktiviteter, arbejds gange og målsætninger? Og hvordan sikrer vi, at juraen også i den sammenhæng bliver en støtte og ikke et benspænd? Rejsen er langt fra slut, og jeg forudser, at disse emner også på den anden side af årsskiftet vil fylde en del.

God læselyst!

Indhold

- 4 Fire kriterier afgør virksomheders bæredygtighed**
Som led i implementeringen af EU's grønne aftale, der skal fremme bæredygtig vækst i EU, har Europa-Parlamentet og Rådet blandt andet vedtaget taksonomiforordningen.
- 6 Nyt om aktindsigt**
Reglerne om aktindsigt tilgodeser væsentlige hensyn til at skabe åbenhed og gennemsigtighed hos offentlige myndigheder.
- 8 Serie om friplejehjem: Udbud af grunde til friplejehjem**
Kommuner, der ønsker at sælge kommunale grundarealer til etablering af friplejehjem, skal gennemføre et offentligt udbud af salget.
- 10 Nyt for gammelt – skal erstatningen reduceres?**
En ny dom fra Vestre Landsret handler om to beskadigede søkabler og spørgsmålet om eventuel nedsat erstatning, hvis de ødelagte kabler helt eller delvist blev udskiftet med nye.
- 12 Lovprogrammet 2023/2024**
Regeringens lovprogram blev fremlagt ved Folketingets åbning. Vi giver her et indblik i udvalgte dele af lovprogrammet.
- 13 Kommunale påbud skal afløse frivillige aftaler om brug af sprøjtemidler ved drikkevandsboringer**
Regeringen har varslet en lovændring, der skal pålægge kommunerne at udstede påbud mod brug af sprøjtemidler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).
- 14 Interview: Udviklingsjurister er afgørende for it i det offentlige**
En ny bog om de såkaldte udviklings- og driftsjurister fortæller historien om, hvordan jurister får en ny rolle ved rådgivning om it-projekter.
- 16 Vigtige sagsbehandlingsregler i opsigelsessager**
En opsigelse af en offentligt ansat er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det stiller krav til sagsbehandlingen hos den offentlige arbejdsgiver.
- 18 Aktindsigt efter udbudslovens § 5a**
Udbudslovens § 5a begrænser adgangen til aktindsigt i tilbud og oplysninger fra tilbud afgivet i forbindelse med en udbudsprocedure.
- 20 Kommunikationen forud for selskabsudskillelse af affaldsaktiviteter**
Det kræver en større omstrukturering, når kommunerne skal selskabsføre deres affaldsaktiviteter, og det kalder på klar kommunikation.
- 22 Kort nyt:**
Indenrigs- og Sundhedsministeriets afvisning af at tage en sag op om bestemmende indflydelse i kommunale selskaber
Ankestyrelsens afvisning af klage fra hjemløs var ikke berettiget

Om Horten

Som kunde hos Horten står du stærkest muligt i en verden, hvor kompleksiteten konstant forøges, og konkurrencen skærpes. Vi går lige til sagens kerne og har modet til at sige tingene ligeud. Det betyder ikke, at vi springer mellemregningerne over. For kun ved at forstå, overskue og gennemskue dine muligheder og udfordringer, kan vi omsætte dem til klare svar.

Se tidligere artikler fra Ret & Indsigt på horten.dk/viden

Følg os på:

Ret & Indsigt udgives af:
Horten Advokatpartnerselskab
Philip Heymans Allé 7
2900 Hellerup, København
Telefon 3334 4000
www.horten.dk

Henvendelser om dit abonnement:
nyheder@horten.dk

Ansvarshavende redaktør:
Andreas Christensen, ac@horten.dk

Enhver gengivelse, mangfoldiggørelse eller kopiering af indhold fra denne publikation er betinget af forudgående skriftlig tilladelse fra udgiver og/eller andre rettighedshavere.

Indholdet i dette nyhedsmagasin kan ikke sidestilles eller erstattes med juridisk rådgivning. Horten er ikke ansvarlig for ukorrekte eller ufuldstændige tekster og figurer.

Redaktionen er afsluttet den 15. november 2023
Titel: Ret & Indsigt
ISSN (Papirform): 1903-2617
ISSN (Online): 1903-2609

Fire kriterier afgør virksomheders bæredygtighed

Som led i implementeringen af EU's grønne aftale, der skal fremme bæredygtig vækst i EU, har Europa-Parlamentet og Rådet blandt andet vedtaget taksonomiforordningen. Taksonomiforordningen skal understøtte, at vi på tværs af EU får et fælles sprog for, hvornår en aktivitet er bæredygtig.

Forordningen har gennem et klassifikationssystem til formål at sætte en fælles ramme for, hvad der kan klassificeres som klima- og miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Formålet bag dette er at skabe gennemsigtighed vedrørende bæredygtige aktiviteter. Derudover ønsker EU at skabe incitament til, at private aktører kanalisere penge til bæredygtige investeringer og aktiviteter.

Taksonomiforordningens anvendelse
Virksomheden skal først identificere sine økonomiske aktiviteter og afklare, om de enkelte aktiviteter er defineret i

forordningens tekniske screeningskriterier. Hvis en aktivitet ikke er defineret heri, er den ikke omfattet af forordningen. For de økonomiske aktiviteter, som er omfattet af forordningen, skal virksomheden vurdere, om aktiviteten væsentligt bidrager til et eller flere af forordningens seks klima- og miljømål. Derudover skal aktiviteten leve op til "Do No Significant Harm"-kriteriet (se faktaboks), ligesom aktiviteterne skal udøves med respekt af de sociale minimumsgarantier. Hvis aktiviteten opfylder samtlige krav, som er beskrevet ovenfor, er aktiviteten bæredygtig i henhold til forordningen.

Hvem er omfattet?

Forordningen finder direkte anvendelse på en række finansielle institutioner og de største virksomheder i EU. Forordningens anvendelsesområde bliver dog frem til januar 2028 udvidet til at omfatte flere og mindre virksomheder.

De resterende ikke-omfattede virksomheder kan frivilligt vælge at rapportere. Det kan være nødvendigt eller attraktivt for en virksomhed, som ønsker at samarbejde med de større virksomheder, der er omfattet af forordningen. Klassificeringen i forordningen bliver derfor et fælles sprog, som de private aktører bruger.

Selvom forordningen udelukkende finder anvendelse for (visse) private aktører, kan det give rigtig god mening for

offentlige myndigheder at se nærmere på taksonomiforordningens metode.

Bæredygtighedskriterier i offentlige EU-udbud

Der er ikke generelt fastsatte bæredygtighedskrav til offentlige EU-udbud. Derfor er det op til ordregiver at fastsætte bæredygtige krav, konkurrencekriterier mv. i forbindelse med udarbejdelsen af udbudsgrundlaget. Dette kan være en vanskelig opgave ikke kun for ordregiver, men også for tilbudsgiver, som desuden kræver indsigt i en række teknisk-faglige vurderinger. Derfor er det oplagt at overveje, om taksonomiforordningen kan anvendes i udbudssammenhæng til at oversætte en ordregivers ønsker i forhold til bæredygtighed til udbudskrav og -kriterier.

Anvendelse af taksonomiforordningen i offentlige EU-udbud

Ordregiver kan med fordel bruge taksonomiforordningen i forbindelse med

udformningen af udbudsgrundlaget. Derved sikres, at ordregiver og tilbudsgiver taler samme sprog, ligesom udbudskravene på den måde afspejler en terminologi, som mange virksomheder allerede kender.

Fx kan en ordregiver, som ønsker at anvende et konkurrencekriterium eller et krav om, at tilbudte tiltag skal være "bæredygtige", bede tilbudsgiver oplyse og redegøre for, i hvilket omfang ydelsen, der leveres på baggrund af tilbuddet, opfylder de fire kriterier og derved kan klassificeres som bæredygtig i henhold til forordningen. Først og fremmest vil ydelsen skulle bidrage væsentligt til at opnå et eller flere af de seks opstillede klima- og miljømål (kriterie 1) og samtidigt ikke forvolde væsentlig skade på et af de øvrige mål (kriterie 2).

En anden tilgang kunne være at kræve, at den tilbudte løsning opfylder de

tekniske screeningskriterier (kriterie 4) i forordningens artikel 13, der definerer, hvornår en aktivitet væsentligt bidrager til omstillingen til en cirkulær økonomi - det vil sige forebyggelse, genbrug og genanvendelse af affald.

Disse kriterier kan omfatte:

- anvendelse af naturressourcer mere effektivt i produktionen ved fx at mindske forbruget af primære råstoffer,
- øgning af produkters holdbarhed samt genanvendelighed, reduktion af indholdet af farlige stoffer i materialer og produkter, og
- undgå og mindske affald.

Det er vores erfaring, at der er meget inspiration at hente i taksonomiforordningen i forhold til at formulere udbudsgrundlaget.

Klassificering af en aktivitet som bæredygtig

En økonomisk aktivitet kan klassificeres som bæredygtig, når den opfylder følgende fire kriterier.

Kriterie 1 - De seks klima- og miljømål

Aktiviteten skal først og fremmest bidrage væsentligt til at opnå et eller flere af seks opstillede klima- og miljømål.

Kriterie 2 - "Do No Significant Harm"

Aktiviteten må ikke væsentligt skade et eller flere af de seks klima- og miljømål. En aktivitet kan således ikke kvalificeres som bæredygtig, blot fordi den bidrager væsentligt til et eller flere klima- og miljømål, hvis den samtidig væsentligt skader et eller flere af de øvrige mål. Forordningens artikel 18 indeholder nærmere retningslinjer for, hvilke aktiviteter der væsentlig er til skade for hvert enkelt mål.

Kriterie 3 - Minimum Social Safeguards

Aktiviteten skal overholde minimumsgarantier for menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder. Det skal derfor kunne dokumenteres, at der aktivt er taget skridt for at sikre, at den pågældende virksomhed iagttager forskellige principper, rettigheder og retningslinjer i forhold til menneskerettigheder.

Kriterie 4 - Tekniske screeningskriterier

Aktiviteten skal opfylde de tekniske screeningskriterier, der er opstillet for de enkelte mål. De tekniske screeningskriterier fastslår, hvad der skal til, før en konkret aktivitet udgør et væsentligt bidrag til et af de seks miljø- og klimamål og samtidigt ikke udgør en væsentlig skade for et af de øvrige miljø- og klimamål. Her bemærkes, at det ikke er alle aktiviteter, der er defineret i de tekniske screeningskriterier. Hvis en aktivitet ikke er specificeret heri, falder den ikke inden for rammerne af taksonomien. Det afgørende for, om en aktivitet omfattes af taksonomien, er derfor ikke dens grad af bæredygtighed, men derimod om den er defineret i screeningskriterierne.

Annelouise Dalgaard Pedersen
Partner, advokat
adp@horten.dk

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

Emma Palm Jakobsen
Erhvervsjuridisk fuldmægtig
epj@horten.dk

Troels Rømer
Erhvervsjuridisk fuldmægtig
trr@horten.dk

Nyt om aktindsigt

Reglerne om aktindsigt tilgodeser væsentlige hensyn til at skabe åbenhed og gennemsigtighed hos offentlige myndigheder. Samtidig kan samspillet mellem forskellige regler om indsigt i dokumenter være komplekst. I denne artikel kommer vi blandt andet ind på GDPR og miljøoplysninger.

Indhentelse og videregivelse af oplysninger om ægtefælles formue ved afslag på ældrecheck var ikke en overtrædelse af tavshedspligten

En borger klagede til Folketingets Ombudsmand over et afslag på ældrecheck, som borgeren og dennes ægtefælle begge havde fået. Begrundelsen for afslaget var, at deres formue oversteg formuegrænsen. I den forbindelse tog ombudsmanden stilling til lovligheden af, at der i afgørelsen blev videregivet oplysninger om den anden ægtefælle, samt til sagsoplysningen.

Er videregivelse af formueoplysninger et brud på tavshedspligten?

Det ene forhold vedrørte Udbetaling Danmarks videregivelse af oplysninger om den anden ægtefælles formueforhold i afslagene, og om dette var et brud på den almindelige tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27, jf. straffelovens § 152.

Folketingets Ombudsmand var enig med myndighederne i, at videregivelsen ikke var i strid med reglerne om tavshedspligt. Det skyldtes, at der var adgang til partsaktindsigt i oplysningerne efter forvaltningsloven og ret til aktindsigt efter sektorspecifikke regler.

Om forholdet til databeskyttelsesretten

Ombudsmanden udtalte desuden, at sagsoplysningen af ægtefællernes formueforhold i overensstemmelse med offentligretlige regler og videregivelsen af oplysningerne i den foreliggende situation ikke var uforenelig med dataminimeringsprincippet i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c.

Udtalelsen viser, at offentlige sagsbehandlere skal holde tungen lige i munden, når de behandler en sag med flere parter og personoplysninger, da reglerne om videregivelse af oplysning

ger i lyset af reglerne om aktindsigt og databeskyttelsesretten skal overvejes.

Læs Folketingets Ombudsmands udtalelse af 16. august 2023

Aktindsigtsanmodning om dokumenter om investering i en lufthavn skulle behandles efter miljøoplysningsloven

Ankestyrelsen har i en ny tilsynsudtalelse forholdt sig til, om en anmodning om aktindsigt i en række dokumenter om Aarhus Kommunes investering i Aarhus Airport A/S, herunder to værdiansættelser, skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Lufthavnen opererer på kommercielle vilkår og i konkurrence med de øvrige danske lufthavne. Kommunen behandlede sagen efter offentlighedsloven og gav delvis aktindsigt, men undtog en række oplysninger som forretningsoplysninger, jf. offentlighedslovens § 30, nr. 2. Borgeren klagede over afgørelsen og anførte, at sagen skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Hvad er miljøoplysninger?

Når en myndighed behandler sager om aktindsigt, skal myndigheden først tage stilling til, hvilken lovgivning anmodningen skal behandles efter.

Hvis de oplysninger, der ønskes aktindsigt i, er omfattet af begrebet miljøoplysninger, skal (denne del af) anmodningen behandles efter miljøoplysningslovens særlige regler om aktindsigt.

Begrebet miljøoplysninger er defineret i miljøoplysningslovens § 3, som skal fortolkes i lyset af miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen. Fortolkningen af begrebet skal derfor også ske i overensstemmelse med praksis fra EU-Domstolen, som har en bred fortolkning af begrebet. Det er ikke kun oplysninger, der direkte drejer sig om miljøet, der udgør miljøoplysninger. Oplysninger, der vedrører administrative foranstaltninger, kan også være miljøoplysninger, hvis foranstaltningen påvirker eller kan påvirke miljøelementer.

Er økonomiske oplysninger miljøoplysninger?

Om økonomiske oplysninger udgør miljøoplysninger, er en vanskelig vurdering. Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse fra 2018 om en sag om en alkoholbevilling til en café udtalt, at

foranstaltninger, der i første række vedrører erhvervs- og næringsmæssige forhold, ikke udgør miljøoplysninger, da dette ville være en for vid udstrækning af begrebet. Dette var baseret på en tilkendegivelse fra EU-Kommissionen.

I sagen om Aarhus Airport A/S vurderede Ankestyrelsen dog, at oplysninger om kommunens investering i lufthavnen måtte anses for at være en foranstaltning, som kan have en direkte betydning for den fremtidige drift og udvikling af lufthavnen. Kommunens investering i lufthavnen var derfor en aktivitet, der påvirker eller kan påvirke enkelte miljøelementer, og sagen skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Gør det nogen forskel?

På baggrund af Ankestyrelsens afgørelse skal kommunen genoptage sagen. Da miljøoplysningsloven henviser til 1985-offentlighedsloven, er det denne lovs undtagelse om forretningsoplysninger i § 12, nr. 2, der finder anvendelse. Det indebærer, at den formodningsregel, som kom ind i den nugældende offentlighedslov, ikke gælder. Formodningsreglen indebærer, at hvis der er tale om forretningsoplysninger, så er der en formodning for, at indsigt i oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at der påføres den

pågældende virksomhed økonomisk skade af betydning. Det er derfor vanskeligere at undtage forretningsoplysninger fra aktindsigt, hvis sagen skal behandles efter miljøoplysningsloven.

Læs Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 17. august 2023

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Emilie Loiborg
Advokat
elo@horten.dk

Serie om friplejehjem: Udbud af grunde til friplejehjem

Kommuner, der ønsker at sælge kommunale grundarealer til etablering af friplejehjem, skal gennemføre et offentligt udbud af salget. Udbuddet skal ske efter reglerne i udbudsbekendtgørelsen om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme. Vi ser i denne artikel nærmere på, hvad en kommune skal være opmærksom på ved gennemførelsen af udbuddet, og hvad en kommune kan gøre, for at udbuddet bliver attraktivt for potentielle købere.

Kommuners indkøb af bygge- og anlægsopgaver, varer og tjenesteydelser skal som hovedregel konkurrenceudsættes og skal dermed igennem et forudgående udbud i henhold til reglerne i udbuds- eller tilbudsloven.

Herudover følger det af bekendtgørelsen om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme (udbudsbekendtgørelsen), at også salg af fast ejendom skal konkurrenceudsættes. Ud over de rammer, der følger af udbudsbekendtgørelsen, gælder de almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed, lighedsgrundsætningen og forbuddet mod magtfordrejning ved kommuners salg af fast ejendom.

Nedenstående figur illustrerer, hvordan en salgsproces typisk vil kunne se ud:

Udbudspligt

Etablering af et friplejehjem kan ske i form af ombygning af eksisterende faciliteter eller i form af nybyggeri, hvor lokalplanen giver mulighed for det. Til tider vil sådan et nybyggeri ske på et areal, som kommunen ejer, men ønsker at sælge til netop dette formål.

Udgangspunktet er, at kommunens salg af fast ejendom, herunder grundarealer, skal ske efter forudgående udbud. Annoncering af salget kan ske på www.udbud.dk, kommunens hjemmeside eller gennem en mægler.

Markedsdialog

Før udbud iværksættes, kan det være hensigtsmæssigt at gennemføre en dialog med markedet for potentielle købere. Via markedsdialogen kan kom-

munen afdække, om der ser ud til at være interesserede købere til grunden, og om der er private udviklere og friplejeboligleverandører, der har interesse for at etablere og drive friplejeboliger. På denne måde kan kommunen få en idé om, hvorvidt det er realiserbart at få etableret et friplejehjem i kommunen.

Der er ingen begrænsning, i forhold til hvem kommunen kan invitere til at deltage i markedsdialogen. Det er en fordel at have dialog med forskellige typer investorer/udviklere, så der opnås et så bredt kendskab til markedet som muligt. Derudover giver en markedsdialog også mulighed for at få indblik i, hvordan udbuddet af grunden gøres attraktivt for en potentiel køber, fordi markedet får mulighed for at give kommunen input til, hvordan salget efter deres mening bedst tilrettelægges.

De aktører, der indgår i markedsdialogen, må ikke få en konkurrencefordel via deres deltagelse i dialogen. Derfor skrives referat af møderne, blandt andet for at sikre at alle relevante oplysninger også deles i forbindelse med udbuddet.

Processen ved udbud af grunde

Markedsdialog

Er der interesse for at etablere og drive et friplejehjem i kommunen?

Kommunal grund?

Er der en egnet kommunal grund til formålet? Eller skal friplejehjemmet etableres på privat grund?

Salgsvilkår

Hvilke vilkår kan kommunen stille ved salg af en kommunal grund?

Tildelingen

Må kommunen sælge til andre end højestbydende?

Vilkår

Kommunens salg af grunden skal ske til markedsprisen. Markedsprisen afhænger af, hvilke vilkår der fastsættes fra kommunens side som en del af salget. De vilkår, kommunen fastsætter, skal have hjemmel, hvilket betyder, at de ikke må stride imod gældende lovgivning, herunder de ulovfæstede kommunal- og forvaltningsretlige grundsætninger. Et element heri er, at vilkårene skal varetage en saglig, kommunal interesse.

Det kan fx være en saglig, kommunal interesse at sikre sig, at køber har den nødvendige økonomiske og tekniske formåen til at kunne gennemføre det planlagte projekt. Det kan gøres ved at stille minimumskrav til bydernes økonomiske nøgletal, krav om referencer fra sammenlignelige opgaver mv. og ved at kræve dokumentation for, at tilbudsgiverne ikke er omfattet af de i udbudsloven oplistede udelukkelsesgrunde.

Kommunen kan desuden fastsætte begrænsninger for grundens anvendelse, fx at den skal bruges til at etablere friplejehjem, så længe vilkårene fastsættes for at varetage en saglig, kommunal interesse, som fx at sikre at antallet af plejetilbud i kommunen fremadrettet er tilstrækkeligt til, at kommunen kan opfylde sin forsyningspligt.

Friplejeboligtakster

Når kommunen sælger en grund med henblik på etablering af et friplejehjem, er det væsentligt for potentielle købere at kunne beregne den samlede økonomi i projektet. Ud over selve byggeprojektet omfatter det også indgåelse af en aftale med en leverandør/operatør om driften af friplejehjemmet.

Her er de kommunale afregningstakster et væsentligt parameter, da taksten udgør langt hovedparten af operatørens indtægtsgrundlag. Man bør derfor som kommune få beregnet taksten og oplyse den – og dermed afregningsgrundlaget for den kommende friplejehjemleverandør – i sit udbuds-

materiale. I næste nummer af Ret & Indsigt ser vi på takstberegningen.

Tildelingen

Ved valg af købstilbud fremgår det af udbudsbekendtgørelsen, at kommunen som hovedregel skal antage det højeste købstilbud ud fra den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om, at kommunen har en forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt. Udbudsbekendtgørelsen giver dog mulighed for at sælge til en tilbudsgiver, der ikke har afgivet det højeste købstilbud, hvis kommunen derved varetager en lovlig kommunal interesse. Tildeling til andre end højestbydende skal dog være i overensstemmelse med anden lovgivning, herunder statsstøttereglerne.

Ved valget mellem de indkomne købstilbud har kommunen altså mulighed for at tildele købsaftalen alene på grundlag af pris eller på grundlag af en kombination af pris og andre vilkår.

Ved salg af et kommunalt grundareal til etablering af et friplejehjem vil det ikke være usædvanligt at lægge vægt på andre forhold end prisen, som fx kvaliteten af det planlagte byggeprojekt, funktionalitet, brugervenlighed, sammenhæng til det omkringliggende område, udearealer mv. I sådanne udbud skal tilbudsgiverne derfor typisk, ud over at tilbyde en pris for grunden, også indsende en beskrivelse af det planlagte byggeprojekt ("skitseprojekt") og en tids- og procesplan.

Hvis kommunen ønsker at kunne lægge vægt på andre forhold end prisen, skal dette fremgå af udbudsmaterialet, ligesom det skal fremgå, hvad der konkret tillægges positiv værdi ved vurderingen af de indkomne tilbud.

Kommunen skal ved beskrivelsen i udbudsmaterialet sikre, at der er tale om forhold, der i den konkrete sammenhæng varetager en lovlig kommunal interesse, og at vilkårene er i overensstemmelse med den øvrige lovgivning.

Endelig skal kommunen være opmærksom på, at det, for at kommunen kan vælge en tilbudsgiver, der ikke har afgivet det højeste købstilbud, også er en forudsætning, at prisdifferencen mellem det valgte tilbud og den højeste pris er proportional med den kommunale interesse, der ønskes varetaget. Valget af en anden tilbudsgiver end højestbydende må altså ikke samlet set føre til en væsentlig lavere pris for kommunen, hvis den kommunale interesse, der derved ønskes varetaget, ikke står mål med den opnåede lavere pris.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Rikke Munk Rye Andersen
Director, advokat
rra@horten.dk

Bo Juul Jensen
Advokat
bjj@horten.dk

Sidsel Marcussen
Advokat
sim@horten.dk

Nyt for gammelt – skal erstatningen reduceres?

En ny dom fra Vestre Landsret handler om to beskadigede søkabler og spørgsmålet om eventuel nedsat erstatning, hvis de ødelagte kabler helt eller delvist blev udskiftet med nye kabler. Begrebet “nyt for gammelt” er velkendt i erstatningsretten, men volder alligevel jævnligt kvaler, særligt i sager om skader på ledninger.

Vestre Landsret har 11. august 2023 afgjort en sag om erstatning for to beskadigede 12 kV-kabler på bunden af Mariager Fjord. Kablerne, der udgjorde en del af elforsyningen til Hadsund, var blevet ødelagt i forbindelse med udførelsen af gravearbejder på havbunden udført af et arbejdsfartøj. For landsretten handlede sagen alene om erstatningsfastsættelsen. Et væsentligt spørgsmål vedrørte valget af udbedringsmetode for søkablerne, herunder om det kunne anses for godt gjort, at mulig udskiftning af søkablerne fra bred til bred – frem for kun at reparere den beskadigede del – ville tilføre forsyningsselskabet en merværdi, som skulle fraregnes i erstatningsbeløbet.

Begrebet nyt for gammelt

Det er grundlæggende inden for erstatningsretten, at skadelidte økonomisk set skal stilles, som om skaden ikke er indtruffet. Dette indebærer på den ene side, at skadelidte skal have erstattet sit fulde tab, og på den anden side, at skadelidte ikke må opnå en berigelse. Princippet om “nyt for gammelt” handler om, at den erstatning, som skadelidte har krav på, ikke må være større, end at skadelidte ikke opnår en (netto) berigelse.

Princippet kommer blandt andet til udtryk i forsikringsaftalelovens § 37, hvoraf følger, at den sikrede kan kræve erstatning i form af genanskaffelses-

prisen med visse fradrag, herunder fradrag for værdiforringelse ved alder, brug, nedsat anvendelighed eller andre omstændigheder.

Tilsvarende gælder, at det i mange tilfælde kun vil være den afskrevne værdi af en beskadiget genstand, der kan kræves erstattet. Princippet gælder som udgangspunkt både for skader på løsøre og på fast ejendom. Det kommer blandt andet til udtryk i en tidligere dom fra Vestre Landsret, TBB2004.444, om et mangelfuldt tag, der – manglerne til trods – var 15 år gammelt, da erstatningsspørgsmålet skulle bedømmes. Vestre Landsret fastsatte erstatningen til 75.000 kr., selvom udbedringsomkostningerne var anslået til 120.000 kr., med den begrundelse, at der “(skulle) ske en ikke ubetydelig reduktion efter princippet »nyt for gammelt.”

Princippet om “nyt for gammelt” kan være ukompliceret at have med at gøre, når det drejer sig om skader på genstande med en almindelig anerkendt afskrivningsperiode, eller hvor restlevetiden og dermed værdien på skadestidspunktet med nogenlunde sikkerhed kan fastslås.

Skader på forsyningsledninger

I erstatningssager om forsyningsledninger giver princippet om “nyt for gammelt” derimod ofte anledning til

hovedbrud. Det skyldes blandt andet, at mange slags kabler og rør kan have en meget lang levetid. Men det skyldes også, at det kabel eller rør, der har lidt skade, er en del af et større forsyningsnet, hvorfor udskiftning heraf sjældent kan anskues isoleret, heller ikke ved en erstatningsopgørelse. Fx kan det være relevant at tage højde for, om den del af forsyningsnettet, som den beskadigede ledning indgår i, skal udskiftes inden for en kortere årrække. I så fald vil der ikke være meget vundet for forsyningsselskabet ved at udskifte en delstrækning med en ny ledning.

Praksis om “nyt for gammelt” i ledningssager omfatter både sager om uforsætlige skader på forsyningsledninger, fx graveskadesager, og sager, hvor forsyningsledninger skal flyttes og udskiftes som følge af et bygge- eller anlægsarbejde. I sidstnævnte sagstype bliver spørgsmålet om erstatning – og dermed “nyt for gammelt” – relevant, hvis gæstepricippet er fraveget, og det derfor er bygherren (og ikke ledningsejeren), der skal betale for ledningsflytningen.

Det kan ofte være nødvendigt med en nærmere teknisk udredning for at kunne vurdere, om der reelt opstår en merværdi, når en del af fx en ældre beskadiget ledning bliver udskiftet. Dette er til eksempel illustreret i en kendelse fra 2009, afsagt af Ekspropriationskommissionen, vedrørende hovedlandevejsanlæg på øerne.

Ledningsejeren forklarede under sagens forelæggelse, at den planlagte udskiftning af en del af ledningerne

som følge af vejanlægget ikke kunne forventes at forlænge den samlede levetid og dermed værdien af ledningsanlægget. Herefter fandt Ekspropriationskommissionen, at der på den ene side måtte foretages et vist fradrag i ledningsejers erstatningskrav på grund af “nyt for gammelt”, men at fradraget på den anden side var begrænset som følge af betydelige usikkerheder forbundet med den reelle værdiforøgelse. Denne usikkerhed måtte komme ledningsejeren til gode.

Et andet eksempel på kompleksiteten kan læses i dommen trykt i U.1969.1004 SH om et søkabel, der var udlagt i 1926 og blev påført skade i 1966, ved at et anker fra et skib rev kablet over. Det blev under sagen forklaret af overtelegrafmesteren, at kablet før skaden havde en lang forventet restlevetid. Det blev også forklaret, at reparationen formentlig havde forringet det samlede kabel, da man ved udskiftningen af den ødelagte kabeldel med nyt ikke havde nok reservekabel af den gamle type. Sø- og Handelsretten fandt herefter ikke, at det kunne antages, at værdien efter reparationen oversteg værdien før skaden, navnlig henset til at kablet efter sin konstruktion skulle være funktionsdygtigt i en meget lang årrække.

Det tekniske bevis, ofte tilvejebragt ved syn og skøn, er altså af stor betydning i denne type sager. Lige så afgørende er det imidlertid, hvem der har bevisbyrden! Hvor det er skadelidte, der skal dokumentere størrelsen af sit tab, er det omvendt skadevolder, der har bevisbyrden for, at (og i givet fald

med hvilket beløb) erstatningen eventuelt skal reduceres som følge af “nyt for gammelt”.

Vestre Landsrets dom af 11. august 2023

Den nye dom fra Vestre Landsret er et godt eksempel både på den omfattende tekniske bevisførelse i sager om skader på store og bekostelige ledningsanlæg og på betydningen af, om bevisbyrden for fradrag for “nyt for gammelt” er løftet.

Forsyningsselskabet, der var skadelidte, havde som grundlag for erstatningskravet fået undersøgt den undersøiske skade og indhentet tilbud på udbedring af søkablerne. Skadevolder gjorde imidlertid gældende, at erstatningen i stedet burde opgøres med udgangspunkt i, hvad det ville koste at udskifte kablet fra bred til bred. Dette var som udgangspunkt en dyrere løsning, men ville, ifølge skadevolder, tilføre forsyningsselskabet en betydelig værdi som følge af “nyt for gammelt” – og dermed et samlet mindre erstatningskrav.

Et særligt bevistema blev herefter søkablernes forventede restlevetid, herunder om det kunne lægges til grund, som hævdet af skadevolder, at en udskiftning af kablet ville medføre en samlet levetidsforlængelse af kablet, som kunne danne grundlag for fradrag for “nyt for gammelt”. Bevisførelsen afdækkede, at der ikke var offentligt tilgængelige data om levetiden for søkabler, men at det måtte antages, at levetiden var noget længere end for landkabler. Efter bevisførelsen i øvrigt lagde landsretten

til grund, at søkablerne var i usædvanlig god stand. På den baggrund fandt landsretten det ikke godt gjort, at forsyningsselskabet ville opnå en ugrundet berigelse ved at reparere kablet frem for at udskifte dem, eller at reparationen stod i misforhold med værdien af kablet på skadestidspunktet. Der blev med andre ord ikke givet fradrag for “nyt for gammelt”.

Anne Sophie K. Vilsbøll
Partner, advokat
akv@horten.dk

Sofie Dehlholm Skovgaard
Senioradvokat
sds@horten.dk

Lovprogrammet 2023/2024

Regeringens lovprogram blev fremlagt ved Folketingets åbning. Vi giver her et indblik i udvalgte dele af lovprogrammet.

Virtuelle ekstraordinære møder i kommunalbestyrelser og regionsråd

Regeringen vil give mulighed for, at kommunalbestyrelser og regionsråd i særlige tilfælde kan holde ekstraordinære møder virtuelt. I dag gælder et krav om, at møder i kommunalbestyrelser og regionsråd skal afholdes fysisk – og som udgangspunkt offentligt.

Som eksempler på særlige tilfælde fremhæves behandlingen af en eller ganske få sager, der ikke kan afvente det førstkommande ordinære møde, og som ikke kan overlades til et udvalg eller forvaltningen. Det foreslås, at sådanne møder kan afholdes, hvis formanden indkalder, eller, jf. kommunestyrelseslovens § 8, stk. 2, en tredjedel af medlemmerne forlanger det. Hvis en tredjedel af medlemmerne modsætter sig et virtuelt møde, skal der i stedet indkaldes til et fysisk møde.

Forslaget indgår i lovforslag nr. L 48 fremsat 5. oktober 2023 (§ 4, nr. 3, der indsætter en ny § 10a i kommunestyrelsesloven).

Kommunal støtte til udrulning af bredbånd

Formålet med lovforslaget er at sikre en klar hjemmel for kommunerne til at yde støtte til udrulning af bredbånd. Samtidig får Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur mulighed for at kunne fastsætte regler udformet i overensstemmelse med EU's gruppefritagelsesforordning og de minimis-forordningen.

Som udgangspunkt er statsstøtte til udrulning af bredbånd ikke lovlig i EU. Der er dog flere måder, hvorpå støtten kan gøres lovlig. Det gælder fx projekter omfattet af ovennævnte forordninger. I dansk ret er rammerne for kommunal støtte til bredbånd gennemført i erhvervsfremmeloven. Det er dog regeringens opfattelse, at disse regler ikke er tilstrækkeligt konkrete til at udgøre en hjemmel for kommunerne til at støtte projekter om udrulning af bredbånd.

Forslaget indgår i lovforslag nr. L 26 fremsat 4. oktober 2023 (§ 2, der indsætter et nyt kapitel 21 c i teleloven).

10-årige rutekørselstilladelser til nulemissionsbusser

Som led i at fremme grøn transport har regeringen fremsat et lovforslag, som indebærer, at tilladelser til rutekørsel kan udstedes for op til 10 år, hvis tilladelsen udstedes til nulemissionsbusser. Den nuværende gyldighedsperiode er 5 år.

Forslaget skal gøre det mere attraktivt at investere i nulemissionsbusser, som er bedre for CO₂-udledningen og trafikstøj, men stadig er en dyrere investering end dieselbusser.

Se lovforslag nr. L 21 fremsat 4. oktober 2023, der ændrer § 20, stk. 2, og § 24, stk. 2, i lov om trafikskaber.

Det øvrige lovprogram - hvad med aktindsigt i offentligt ansattes navne?

Lovprogrammet indeholder flere lov-

forslag, som er relevante for landets kommuner og regioner. Regeringen er ikke bundet af lovprogrammet, og det bliver derfor spændende at se, hvilke lovforslag der vedtages – og om nye kommer til.

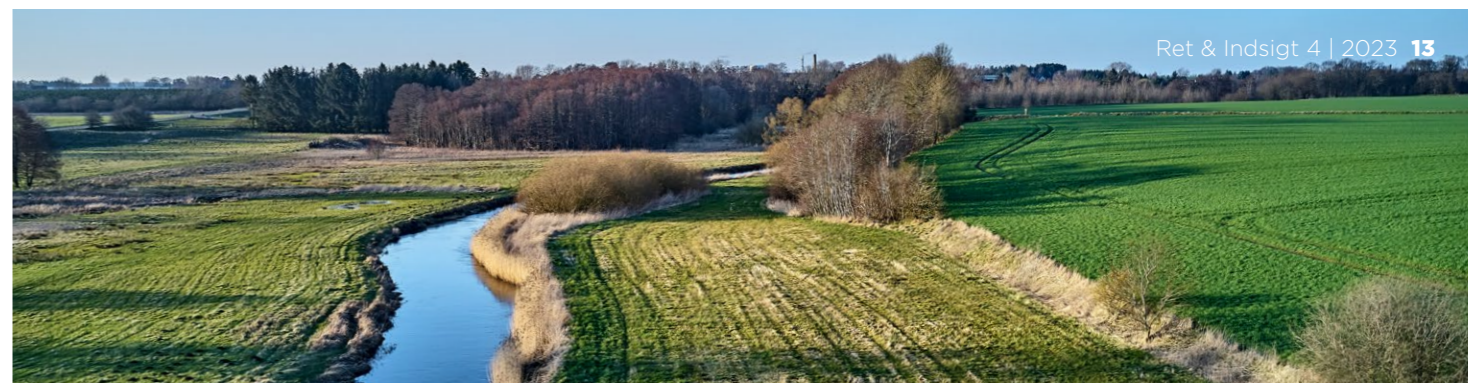
Eksempelvis var lovforslaget om begrænsning af retten til aktindsigt i offentligt ansattes navne ikke med i lovprogrammet, selvom et udkast til lovforslag var i høring i sommeren 2022. Efter et åbent brev fra en række fagforbund har justitsministeren imidlertid oplyst, at regeringen vil fremlægge et sådant lovforslag i indeværende folketingssamling. I Ret & Indsigt nr. 4 i 2022 kan du finde vores artikel om høringsudkastet, der giver udvidede muligheder for at afslå aktindsigt, hvis anmodningen har et chikanøst formål.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

Kommunale påbud skal afløse frivillige aftaler om brug af sprøjtemidler ved drikkevandsboringer

Regeringen har varslet en lovændring, der skal pålægge kommunerne at udstede påbud mod brug af sprøjtemidler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), hvor det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale med lodsejeren. Den varslede lovændring må forventes at indebære en del arbejde i de kommuner, hvor de frivillige aftaler endnu ikke er i hus.

Indsatsen med at indgå frivillige aftaler mellem vandforsyningerne og private lodsejere om beskyttelse i BNBO går ikke som forventet. Regeringen har derfor iværksat en akutplan for BNBO og varslet en ændring af miljøbeskyttelsesloven.

Oprindeligt var det hensigten, at der - hvis kommunerne ikke kom i mål med beskyttelsen af BNBO inden udgangen af 2022 - skulle indføres et nationalt forbud mod sprøjtning i BNBO. Nu ser det ud til, at et nationalt forbud bliver udskiftet med en pligt for kommunerne til at udstede påbud på baggrund af en konkret risikovurdering.

Den eksisterende mulighed for påbud

Selvom beskyttelsen af BNBO i videst muligt omfang skal ske gennem frivillige aftaler, kan kommunerne allerede i dag meddele påbud om forbud mod brug af sprøjtemidler i BNBO.

Et påbud kan meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, for at undgå fare for forurening af anlæg til indvinding af grundvand. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning om BNBO bør muligheden for at indgå frivillige aftaler undersøges, inden kommunen iværksætter påbud efter § 24.

Påbud kan også meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 26a, for

så vidt angår forurening med nitrat eller pesticider. Her er det dog en betingelse, at der er vedtaget en indsatsplan efter vandforsyningslovens §§ 13 eller 13a, og at der har været forsøg på at indgå en frivillig aftale.

Påbud efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26a skal gennemføres mod fuld erstatning til lodsejeren.

Den varslede model

Ifølge Miljøministeriet skal den nye model følge de eksisterende regler i miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26a.

Ministeriet har oplyst, at kommunerne vil blive forpligtet til at foretage en risikovurdering af BNBO. Hvis risikovurderingen tilsiger, at en beskyttelsesindsats er nødvendig, vil kommunen være forpligtet til meddele påbud om sprøjtestop, senest 6 måneder efter risikovurderingen er foretaget, hvis der ikke er indgået en frivillig aftale mellem vandforsyningen og lodsejeren om sprøjtestop på arealerne inden da.

Fuld erstatning

Hvis kommunen meddeler et påbud efter den varslede model, skal lodsejeren fortsat have fuld erstatning for sit økonomiske tab. Det er kommunen, som skal foretage en konkret vurdering af lodsejers forventede driftstab som følge af påbuddet.

Miljøministeriet lægger op til, at erstatningen skal kunne prøves ved taksationsmyndighederne og gives på ekspropriationslignende vilkår.

Frivillige aftaler frem til lovændringen

Ifølge Miljøministeriet skal lovforslaget fremsættes i den kommende Folketingsamling (Februar II) og forventes at træde i kraft 1. juli 2024.

Det er ministeriets hensigt, at indsatsen med at indgå frivillige aftaler skal fortsætte frem til lovændringen.

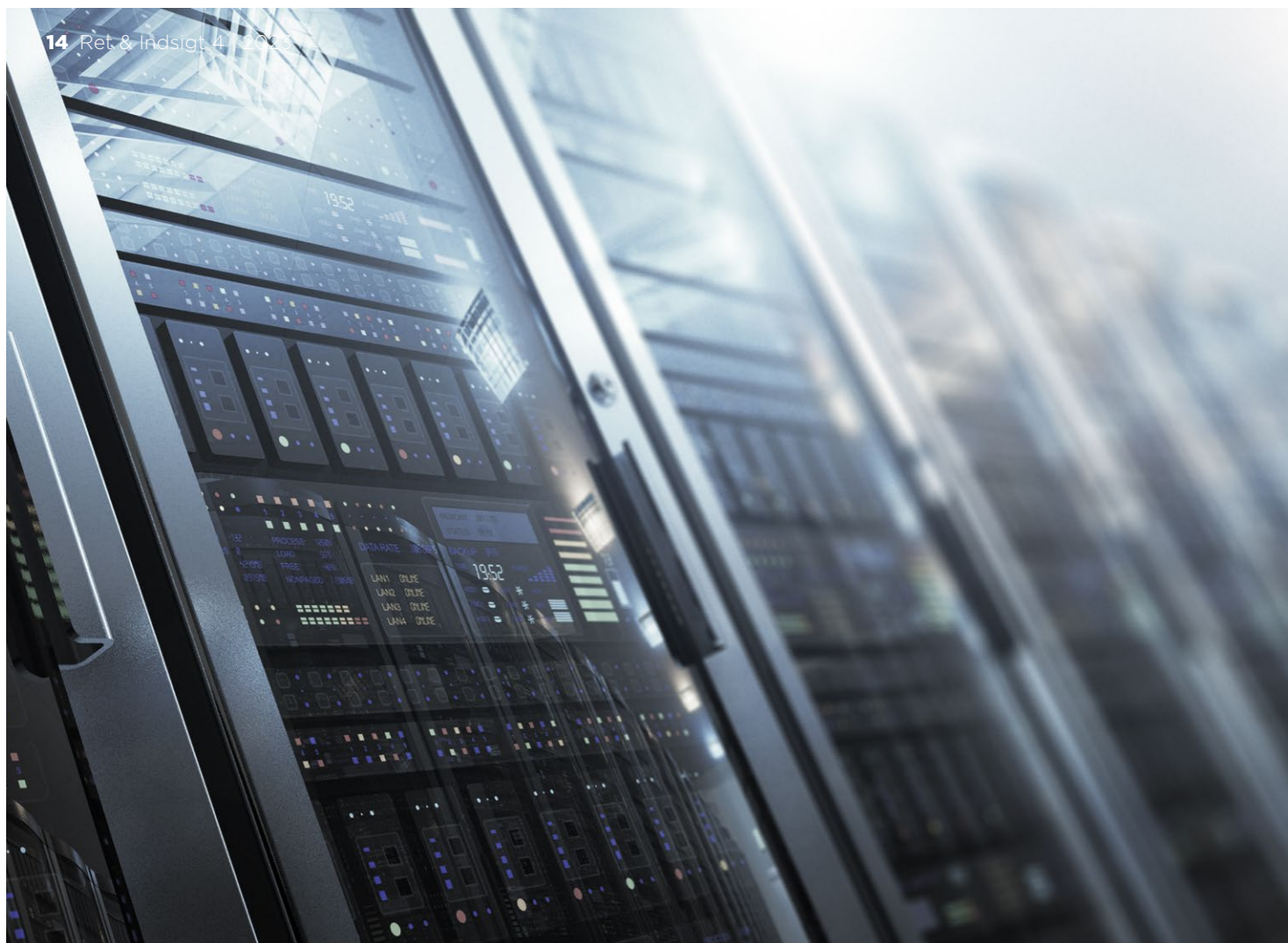
Henriette Soja
Partner, advokat
hso@horten.dk

Marie Bockhahn
Specialistadvokat
mbb@horten.dk

Karen Sofie Gehl Hove
Advokatfuldmægtig
ksh@horten.dk

Interview: Udviklingsjurister er afgørende for it i det offentlige

En ny bog om de såkaldte udviklings- og driftsjurister fortæller historien om, hvordan jurister får en ny rolle ved rådgivning om it-projekter, der kan gå galt fra starten, hvis ikke man som myndighed sikrer sig relevant rådgivning. Udviklingsjurister stiller de vigtige spørgsmål, så forvaltningerne ikke står med dårlige it-produkter, der fører til administration i strid med lovgivningen, og sagen ender hos Folketingets Ombudsmand, klageinstanser eller domstolene. Interview med forfatterne bag bogen: "Fra forvaltningsjurist til udviklings- og driftsjurist - Retlige og dataetiske rammer for den digitale forvaltning".

Professor i forvaltningsret og digitalisering ved Københavns Universitet Hanne Marie Motzfeldt, lektor i forvaltningsret ved Syddansk Universitet Jøren Ullits, cand.scient.comm. og programrør Jens Kjellerup og advokat hos Horten Emilie Loiborg har opdateret en bog, der beskriver udviklings- og driftsjuristens rolle i den digitale forvaltning. Ifølge dem er en udviklingsjurist en ny type jurist, som ser det store billede og sikrer, at også den digitale forvaltning bliver retssikkerhedsmæssigt ansvarlig.

Vi har interviewet de fire forfattere i anledning af den kommende bog:

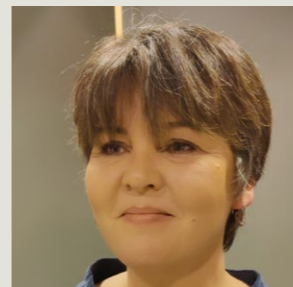
Hanne Marie Motzfeldt: "Udviklings- og driftsjurister er dem, der proaktivt skal stå derude og tage ansvaret for, at it-systemet bliver et lovligt og forsvarligt produkt, man kan tage i brug senere. Du kan ikke bebrejde dem, der har en topprofessionel uddannelse enten som fx data-analytiker eller som projektleder, at de ikke ved, hvilken konsekvensanalyse der skal

foretages for at sikre sig, at man har tænkt tingene ordentligt igennem. Juristen skal rådgive i et sprog, som både udviklere og myndighederne forstår. Hvilke tanker bør de gøre sig? Hvilke processer skal de gå igennem? Hvilke tjek skal de lave? Det beskriver bogen."

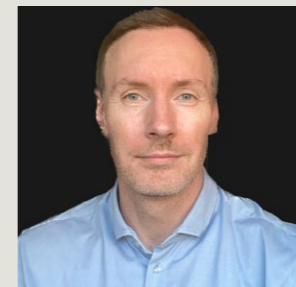
Emilie Loiborg: "En af pointerne i bogen er, at myndigheden skal vide, hvordan den organiserer sig, så den udviklings- og driftsjurist, som Hanne Marie beskriver her, har mulighed for at få budskaberne igennem. Den klassiske måde, som jurister kommunikerer på gennem lange noter, er ikke altid hensigtsmæssig."

Jøren Ullits: "En anden pointe er, at udviklingsarbejdet ikke er statisk, og det skal den

De fire forfattere

Hanne Marie Motzfeldt er professor i forvaltningsret og digitalisering. Hun er fagligt stærkt funderet i den almindelige forvaltningsret, og har de seneste år forsket i reguleringen af offentlige myndigheders brug af teknologier, herunder databeskyttelsesret, informationsikkerhed og tilgængelighed.

Jøren Ullits er lektor ved Syddansk Universitet. Hans forskning omhandler processen med at konstruere digitale forvaltningsløsninger i overensstemmelse med forvaltningsretten, administrative principper og databeskyttelseslovgivningen.

Jens Kjellerup er cand.scient.comm., programrør og chefkonsulent i Ballerup Kommune. Han er ekspert i digital transformation og udvikling af digitale strategier.

Emilie Loiborg er advokat i Horten og ekstern lektor på Københavns Universitet. Hun har omfattende erfaring med at rådgive om problemstillinger inden for både forvaltningsretten, databeskyttelsesretten og dataetikken.

juridiske rådgivning selvfølgelig heller ikke være. Den skal følge projektet og bør så at sige indrettes efter projektets agile karakter."

Det fulde overblik

Emilie Loiborg: "Normalt skriver man en bog om en eller flere love, hvor man gennemgår dem fra a-z, men vi prøver at kigge på de forskellige faser af it-projekter. Man kan ikke bare slå op i forvaltningsloven eller databeskyttelsesloven og tage reglerne fra en ende af, når man arbejder med digitalisering. Udvikling af it-projekter er mere komplekst, fordi der er flere regelsæt, der spiller sammen."

Jøren Ullits: "It-projekter kan være en regulatorisk labyrint, som man skal igennem. Vores fokus er ikke på lovgivningen som sådan, men på det overordnede billede. Det er en myriade af regler, der kan blive aktuelle, og det er noget af det, vi prøver at kortlægge."

Udviklingsjuristerne er vigtige medspillere

Emilie Loiborg: "I de indledende kapitler beskriver vi, hvordan juristen er en medspiller og ikke en modspiller. Der er mange ting, der kan lade sig gøre, hvis man kan planlægge det på forhånd. Man kan lave tilpasninger og justeringer, inden man går i gang, så it-systemet kan blive lovligt – og dermed også bevare det retssikkerhedsmæssige arvegodt fra den analoge forvaltning. Men hvis juristen ikke er med fra starten, før

man bygger systemet, kommer man som jurist let til at stå og være den, der skal sige nej."

Hanne Marie Motzfeldt: "Det handler om at kvalitetssikre processerne. Men der kan være en mangel på forståelse for, hvorfor lovgivningskravene er der. I forbindelse med denne bog gik jeg ud i konkrete digitaliseringsprojekter, og der oplevede jeg, at når man talte om helt konkrete tilfælde, blev det ikke bare forstået, men faktisk også "omfavnet". Lovgivningen er til for at minde os om, at der er nogle hensyn, vi kan tage på forhånd, ellers får vi en offentlig forvaltning, som hverken borgerne eller de demokratiske valgte vil stå inde for."

Jøren Ullits: "Der er en masse discipliner, der skal tale sammen og koordineres, og god kommunikation er virkelig vigtig. Det handler om at skulle oversætte denne her juridiske abstraktion, men også at tage imod det fagsprog, der kommer fra andre fagområder, og omsætte det ret hurtigt til nogle juridiske overvejelser. Det er også en af de ting, vi lærer de studerende på SDU."

Dataetikken giver plads til det større billede

Emilie Loiborg: "Vi har taget dataetikken med i bogen, fordi den retlige regulering ikke udfylder alt. Der er et rum, som ikke er reguleret, og det kan være godt eller skidt. Dataetikken kan bibringe it-projekter aspekter, som ikke nødvendigvis følger

af offentlige retlige regler. Fx er nogle it-projekter lovlige, men ud fra andre hensyn er de måske en dårlig idé. Det kunne være hensyn til CO2-udledning eller tilliden til myndigheden. Det er ikke nødvendigvis alle hensyn, der er reguleret i forvaltningsloven eller GDPR. Vi har taget udgangspunkt i de værktøjer, Dataetisk Råd har udarbejdet, som kan bruges til at vurdere de dataetiske konsekvenser ved it-systemer."

Nye krav til juristerne

Hanne Marie Motzfeldt er ikke enig med dem, der mener, at reguleringen ikke kan følge med den digitale udvikling, men det er helt sikkert, at den teknologiske udvikling stiller høje krav til udviklings- og driftsjurister:

"Reguleringen halter ikke efter, men gror op ad veje, som vi ikke er vant til. Vi kan ikke bare slå op i Karnov eller Retsinformation. Vi skal fx også holde øje med alle standarderne og vejledningerne fra Digitaliseringsstyrelsen, Det Europæiske Databeskyttelsesråd og EU-Domstolen. Nogle gange skal vi også interessere os for, hvad det spanske eller franske datatilsyn har udtalt. Der er et enormt kildemateriale, der hele tiden udvikler sig."

Bogen "Fra forvaltningsjurist til udviklings- og driftsjurist - Retlige og dataetiske rammer for den digitale forvaltning" udkommer 15. januar 2024 på Djøfs Forlag.

Vigtige sagsbehandlingsregler i opsigelsessager

En opsigelse af en offentligt ansat er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det stiller krav til sagsbehandlingen hos den offentlige arbejdsgiver, som indleder en opsigelsessag. Disse krav skal i øvrigt også iagttages ved skriftlige advarsler og i bortvisningssager. Men hvad går de ud på?

Dobbelt retsgrundlag

Offentligt ansatte er omfattet af et dobbelt retsgrundlag. Ud over de almindelige ansættelsesretlige regler gælder også et offentligretligt regelgrundlag, som udspringer af offentlighedsloven, forvaltningsloven og forskellige ulovbestemte retsgrundsætninger. Når en offentlig arbejdsgiver ønsker at opsiges en medarbejder, kan arbejdsgiveren derfor ikke nøjes med at læne sig op ad den almindelige ansættelsesret, men skal også tage højde for det offentligretlige grundlag.

Hvis arbejdsgiver ikke følger de forvaltningsretlige regler, fører det efter nuværende retspraksis kun helt undta-

gelsesvist til, at en opsigelse tilside-sættes som ugyldig. Det vil derimod i høj grad påvirke den bedømmelse af opsigelsens rimelighed, som foretages ved afskedigelsesnævn, faglig voldgift eller domstolene, når medarbejderen rejser krav om en godtgørelse.

Pligten til at vejlede

Allerede når personalesagen opstår, bør den offentlige arbejdsgiver være opmærksom på vejledningspligten, der følger af både forvaltningslovens § 7, stk. 1, og almindelige principper for god forvaltningsskik.

Vejledningspligten indebærer i personalesager, at arbejdsgiveren i relevant

omfang har pligt til at vejlede medarbejderen undervejs i sagen. Det gælder fx om sagens betydning, de mulige konsekvenser og ikke mindst om medarbejderens ret til at medbringe en bisidder til møder mv. og i øvrigt lade sig repræsentere af en fagforening eller andre efter medarbejderens frie valg.

En opsigelse står stærkere, hvis medarbejderen har været ordentligt oplyst og repræsenteret fra sagens begyndelse, end hvis det modsatte er tilfældet. Tilsidesættelse af vejledningspligten kan derfor komme arbejdsgiveren til skade ved en efterfølgende retlig prøvelse.

Pligten til at oplyse sagen tilstrækkeligt

Arbejdsgiveren skal også være opmærksom på pligten til at oplyse sagen tilstrækkeligt, inden der træffes afgø-

relse. Denne pligt kendes også som officialprincippet.

Hvornår en sag er oplyst tilstrækkeligt, afhænger af sagens karakter og af omstændighederne i sagen i øvrigt. Men generelt indebærer officialprincippet en pligt for arbejdsgiveren til at fremskaffe de oplysninger, som er nødvendige for at træffe en materielt lovlig og korrekt afgørelse.

I personalesager ses det ofte, at arbejdsgiveren forsømmer at indhente oplysninger, som er nødvendige for at træffe en korrekt afgørelse. Et klassisk eksempel er, at arbejdsgiveren kun indhenter forklaring fra én person i sagen, selvom der er flere involverede, som ville kunne bidrage til en mere nuanceret eller sikker belysning af sagen.

Brud på officialprincippet påvirker selve grundlaget for opsigelsen og kan derfor have væsentlig betydning for den efterfølgende retlige vurdering af, om opsigelsen kan anses for rimeligt begrundet, eller om medarbejderen har krav på en godtgørelse.

Pligten til at gøre notat

Tæt forbundet med officialprincippet er notatpligten. Notatpligten følger af offentlighedslovens § 13 og forpligter arbejdsgiveren til at notere oplysninger om en sags faktiske grundlag, der er af betydning for sagens afgørelse. Notatet skal skrives snarest muligt efter, at de pågældende oplysninger er indgået til arbejdsgiveren.

Manglende iagttagelse af notatpligten viser sig til tider ved, at arbejdsgiveren under en efterfølgende prøvelse inddrager forhold i sagen, som ikke foreligger på skrift forud for opsigelsen. Dette er problematisk både i forhold til opfyldelse af officialprincippet og pligten til partshøring, jf. nedenfor.

Pligten til at partshøre

Når sagens oplysninger er indhentet, vil der ofte være oplysninger, som medarbejderen ikke er bekendt med, og som kan komme medarbejderen til skade. I så fald har arbejdsgiveren pligt til at partshøre medarbejderen efter den almindelige regel om partshøring i forvaltningslovens § 19.

Udvidet partshøringspligt

Ud over den almindelige partshøringspligt gælder der i opsigelsessager, hvor der træffes afgørelse på baggrund af forhold, som man kan

bebrejde medarbejderen, en særlig udvidet partshøringspligt. Den udvidede partshøringspligt er en forvaltningsretlig grundsætning, som er udviklet i ombudsmandspraksis over tid og fastslået af Højesteret blandt andet i U 2002.1269 H.

Den udvidede partshøringspligt indebærer, at medarbejderen skal høres, ikke alene over de faktiske oplysninger, som indgår i sagen, og som arbejdsgiver lægger vægt på, men også over arbejdsgiverens vurdering af sagens bevismæssige og retlige spørgsmål. Medarbejderen skal derfor gives mulighed for at kommentere på samtlige af disse emner.

Fristen for partshøring

Muligheden for at gennemføre en korrekt partshøring forudsætter, at medarbejderen får en rimelig frist til at komme med sin udtalelse. Fristen skal fastsættes under hensyn til sagens kompleksitet og omfanget af de oplysninger, som medarbejderen skal høres over. Der gælder derfor ikke en fast frist.

Hvor der kun er få oplysninger at partshøre over, kan fristen efter omstændighederne være ganske kort. I en sag om afskedigelse af et større antal medarbejdere i TV2 på grund af besparelser fandt Folketingets Ombudsmanden dog i FOB 2001.215, at en høringsfrist på 2,5 dage var for kort. I praksis antages en frist på to uger normalt at være tilstrækkelig.

Manglende eller mangelfuld partshøring kan være af afgørende betydning for rigtigheden af det grundlag, opsigelsesbeslutningen træffes på. Derfor kan partshøringsfejl ligesom manglende iagttagelse af officialprincippet have væsentlig betydning for den efterfølgende retlige vurdering af, om opsigelsen kan anses for rimeligt begrundet, eller om medarbejderen har krav på en godtgørelse.

Begrundelse for opsigelsen

Når sagen er tilstrækkeligt belyst, og arbejdsgiveren fortsat ønsker at gennemføre opsigelsen, skal arbejdsgiver træffe afgørelse, som skal leve op til kravene om begrundelse i forvaltningslovens §§ 22-24.

Forvaltningslovens § 24 bestemmer, at en skønsmæssig afgørelse – som en opsigelse er – skal angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønnet, og i nødvendigt omfang skal indeholde en kort redegørelse for

de faktiske omstændigheder, der er tilagt betydning. I opsigelsessager bør begrundelsen være grundig og forholde sig til de forhold, som medarbejderen har gjort gældende i et hørings svar.

Der er god grund til at tage kravet om begrundelse alvorligt, da en mangelfuld eller meget kortfattet begrundelse kan blive opfattet som en indikator for, at opsigelsen lider af mere grundlæggende mangler. Det kunne være, at grundlaget for opsigelsen måske ikke er så stærkt som oprindeligt antaget.

Orientering af faglig organisation

Ud over ovenstående krav til sagsbehandlingen skal en offentlig arbejdsgiver være opmærksom på, at det typisk følger af overenskomstmæssige forpligtelser, at arbejdsgiveren skal orientere medarbejderens faglige organisation om, at der gennemføres en opsigelse. Dette er ikke et forvaltningsretligt krav, men vi har taget det med i denne artikel, da det er et gennemgående overenskomstmæssigt krav, som i praksis ganske ofte glemmes, og hvor tilside-sættelse kan udløse et krav om bod.

Thomas Christian Thune
Director, advokat
tct@horten.dk

Erik Wendelboe Christiansen
Advokat
ewc@horten.dk

Emma Sophie Bruun
Advokatfuldmægtig
esb@horten.dk

Aktindsigt efter udbudslovens § 5a

Udbudslovens § 5a begrænser adgangen til aktindsigt i tilbud og oplysninger fra tilbud afgivet i forbindelse med en udbudsprocedure. Bestemmelsen fraviger således offentlighedslovens hovedregel om, at enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed. I denne artikel ser vi på seneste praksis om bestemmelsens anvendelsesområde.

Bestemmelsen i udbudslovens § 5a, som trådte i kraft 1. juli 2022, regulerer adgangen til aktindsigt i udbudssager. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

“For tilbud eller oplysninger fra tilbud afgivet i henhold til procedurer efter denne lov, lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, bekendtgørelse om tildelelse af koncessionskontrakter og bekendtgørelse om ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet gælder retten til aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen alene for den, der er klageberettiget til Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører, og for massemedier.”

Som det fremgår, begrænses adgangen til at få aktindsigt i tilbud og tilbudsoplysninger til den, der er klageberettiget ved Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører. Derudover kan massemedier få aktindsigt. Bestemmelsen fungerer derved i praksis som en undtagelse til udgangspunktet i offentlighedsloven, jf. nedenstående.

Det almindelige udgangspunkt efter offentlighedslovens § 7 er, at enhver har ret til aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed som led i myndighedens administrative sagsbehandling i forbindelse med myndighedens virksomhed. Dog gælder der ifølge offentlighedslovens kapitel 4 en række undtagelser fra udgangspunktet.

Som udgangspunkt er dokumenter og oplysninger knyttet til udbudssager

omfattet af adgang til aktindsigt efter offentlighedslovens § 7. Udbudslovens § 5a indsnævrer imidlertid den kreds af virksomheder, som efter offentlighedsloven kan få adgang til aktindsigt i tilbud og oplysninger fra tilbud.

Af lovbemærkningerne til § 5a fremgår det, at retten til aktindsigt i tilbud eller oplysninger fra tilbud fortsat gælder, når den, der anmoder om aktindsigt, har en retlig interesse i at indgive klage til Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører, eller er et massemedie. Derimod begrænses adgangen til aktindsigt i de nævnte oplysninger for virksomheder mv., som ikke har en sådan retlig interesse i at indgive klage. Den begrænsning omfatter bl.a. virksomheder, som anvender aktindsigt som redskab til indsamling af data med henblik på fx markedsafdækning og salg af informationer.

I løbet af de sidste par måneder har Klagenævnet for Udbud afsagt en række afgørelser, som afklarer rækkevidden af udbudslovens § 5a. Med dét afsæt har vi i det følgende besvaret

nogle af de spørgsmål, som rejser sig i forhold til bestemmelsens anvendelsesområde:

Hvem kan få aktindsigt efter udbudslovens § 5a?

Ud over massemedier omfatter adgangen til aktindsigt ifølge § 5a den, der er klageberettiget til Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører. Det følger af lovbemærkningerne til § 5a, at “klageberettiget” skal fortolkes i overensstemmelse med § 6, stk. 1, nr. 1, i lov om Klagenævnet for Udbud, som bestemmer, at enhver, der har en “retlig interesse”, kan indgive klage til Klagenævnet for Udbud.

Klagenævnet for Udbud har i en afgørelse af 13. juli 2023 om aktindsigt fastslået, at en nabo til et byggeri udbudt af en kommune ikke havde en interesse i udbuddet af en sådan karakter, at han var klageberettiget til Klagenævnet for Udbud.

Kommunen var derfor i medfør af § 5a berettiget til at give afslag på aktindsigt i tilbud eller oplysninger fra tilbud om det konkrete udbud.

Er den vindende tilbudsgiver afskåret fra aktindsigt i et tabende tilbud?

For at den vindende tilbudsgiver skal kunne få aktindsigt i et konkurrerende tilbud eller i oplysninger derfra, kræves, at den vindende tilbudsgiver konkret må anses for at have en retlig interesse i at kunne indgive en klage til Klagenævnet for Udbud vedrørende det pågældende udbud og dermed må anses for “klageberettiget”.

Det følger af Klagenævnet for Udbuds praksis, at begrebet “retlig interesse” skal fortolkes bredt. Klagenævnet for Udbud har i kendelse af 24. april 2023 Meldgaard mod Afatek udtalt, at en vindende tilbudsgiver kan have en konkret og direkte interesse i at få Klagenævnet for Udbuds afklaring af, om den ordregivende myndighed har overtrådt udbudsreglerne i forbindelse med en udbudsproces. Den vindende tilbudsgiver er altså ikke pr. automatik afskåret fra aktindsigt i medfør af udbudslovens § 5a.

Kan en forbigået tilbudsgiver få aktindsigt i andre “tabende tilbud”? Klagenævnet for Udbud har 13. juli 2023 truffet afgørelse om en anmodning om aktindsigt fra Mediq Danmark i Københavns Kommunes udbud af klinisk ernæring. Klagenævnet udtalte sig heri om spørgsmålet om klagebe-

rettigelse og adgangen til aktindsigt tilbudsgiverne imellem.

Mediq Danmark, som havde tabt udbuddet, havde anmodet om aktindsigt i bl.a. de øvrige “tabende tilbud”. Kommunen havde afvist at give aktindsigt i oplysninger fra øvrige tilbudsgiveres tilbud med henvisning til udbudslovens § 5a, fordi Mediq Danmark efter kommunens opfattelse ikke kunne betragtes som klageberettiget i forhold til de øvrige forbigåede tilbudsgivere.

Klagenævnet for Udbud udtalte imidlertid, at spørgsmålet om klageberettigelse må forstås i forhold til udbuddet (“sagen”) og ikke i forhold til de enkelte tilbudsgivere. Klagenævnet fandt derfor, at kommunen ikke havde været berettiget til at afskære aktindsigt med henvisning til udbudslovens § 5a, og hjemviste den del af afgørelsen til fornyet behandling.

Hvilke oplysninger og dokumenter omfatter § 5a?

Ud over selve tilbuddet gælder begrænsningen i adgangen til aktindsigt også for oplysningerne i tilbud, når de fremgår af andre dokumenter end selve tilbuddet. Det betyder, at oplysninger om tilbud, som fremgår af ordregivers evalueringsnotater, underretningsbreve o.l., også vil kunne undtages fra retten til aktindsigt i medfør af udbudslovens § 5a.

En del ordregivere modtager fortsat henvendelser fra virksomheder, som indsamler data fx med henblik på markedsafdækning. Hvor disse henvendelser typisk tidligere omhandlede tilbudssummer og andre tilbudsoplysninger, anmodes der nu alene om aktindsigt i oplysninger om, hvilke virksomheder der har afgivet tilbud i forbindelse med et konkret udbud. Spørgsmålet er, om disse oplysninger er omfattet af udbudslovens § 5a.

Vi ved endnu ikke, hvordan Klagenævnet for Udbud vil fortolke “tilbud eller oplysninger fra tilbud” i denne sammenhæng. Hvis bestemmelsen i § 5a skal tjene sit oprindelige formål, bør denne type aktindsigtsanmodninger kunne afvises i medfør af § 5a, med henvisning til, at der er tale om “oplysninger fra tilbud”, og til at de pågældende virksomheder hverken er massemedier eller klageberettigede og dermed falder uden for afgrænsningen i § 5a.

Skal meroffentlighed overvejes i forbindelse med udbudslovens § 5a?

Udbudslovens § 5a afskærer aktindsigt i sin helhed for alle andre end massemedier og klageberettigede i forhold til det konkrete udbud. I overensstemmelse med de almindelige bestemmelser i offentlighedsloven vil det for mange myndigheder være relevant at overveje meroffentlighedsprincippet.

I den ovenfor omtalte afgørelse af 13. juli 2023 udtaler Klagenævnet for Udbud om meroffentlighedsprincippet, at udbudslovens § 5a fraviger offentlighedsloven og ikke er fakultativ (valgfri). Klagenævnet synes dermed at lægge til grund, at meroffentlighedsprincippet ikke finder anvendelse, fordi udbudslovens § 5a udtømmende gør op med adgangen til oplysninger/dokumenter, som er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Gælder udbudslovens § 5a, hvis aktindsigtsanmodningen omfatter miljøoplysninger?

Ordlyden af § 5a henviser til offentlighedsloven, og i lovbemærkningerne henvises også alene til bestemmelser i (den gældende) offentlighedslov. Hvis en aktindsigtsanmodning omfatter miljøoplysninger, skal denne del af anmodningen derfor behandles efter miljøoplysningslovens regler, og udbudslovens § 5a finder ikke anvendelse for så vidt angår disse oplysninger.

Annelouise Dalgaard Pedersen
Partner, advokat
adp@horten.dk

Sidsel Marcussen
Advokat
sim@horten.dk

Marianne Dauding
Udbudskonulent
mad@horten.dk

Kommunikationen forud for selskabsudskillelse af affaldsaktiviteter

Det kræver en større omstrukturering, når kommunerne skal selskabsføre deres affaldsaktiviteter. I de forskellige omstrukturingsprocesser er det vigtigt med klar kommunikation til de involverede. Hvordan sikrer man god kommunikation og formidling om processen for etablering af de kommende affaldsselskaber?

Kommunerne står over for en række vigtige beslutninger i forbindelse med den selskabsudskillelse af affaldsaktiviteterne, der er indgået politisk aftale om i august 2022. Beslutningstagere, berørte og ikke-berørte medarbejdere, borgere og andre eksterne samar-

bejdsparter bliver – enten direkte eller indirekte – påvirket af disse beslutninger.

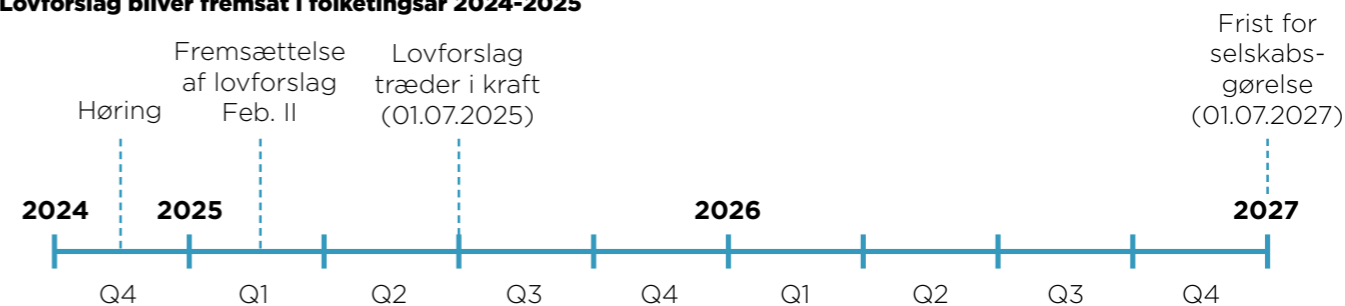
De grupper, der ikke er direkte beslutningstagere, vil højst sandsynligt have mange og meget forskelligartede spørgsmål til den kommende omstruk-

turering. Det kan være tilfældet, at de grupper, der har mindst information, er dem, som den fremtidige struktur rent faktisk berører mest. Kommunerne har derfor en vigtig opgave med at sikre, at alle led bliver inddraget tilstrækkeligt i planen og processerne.

Kommunernes kommunikationsplan

For at imødegå de mange mulige spørgsmål om selskabsførelsen kan det være en fordel, at den enkelte kommune laver en kommunikations-

Tidsplan: Lovforslag bliver fremsat i folketingsår 2024-2025

plan for den løbende orientering om status på de forskellige spor. Planen kan angå, hvilke oplysninger der skal meldes ud, hvornår og til hvilke interessentgrupper.

Derudover er det hensigtsmæssigt, at kommunen udarbejder en forventet tidslinje for omstrukturingsprocessen. Den kan indeholde aktiviteterne (processpor) og oplysning om, hvilke parter der involveres hvornår. I planen kan det også indgå, hvornår spørgsmål om ejerforhold, bestyrelsessammensætning, økonomi/takster, medarbejderforhold m.m. forventes at være afklaret og kan oplyses.

Særligt i forhold til medarbejderkommunikation

En lang række medarbejdere bliver direkte berørt, når den nye lovgivning kommer. Nogle vil få en ny arbejdsplads og en række nye kollegaer; andre vil miste kollegaer – og muligheden for at trække på deres viden. Det er en god idé at holde løbende fysiske møder med medarbejderne, hvor ledelsen giver status på processen, og der er afsat tid til at svare på spørgsmål. Kommunen kan lave en særskilt kommunikationsstrategi for medarbejderne, fx ved at der på et intranet eller lignende samles information om processen med selskabsførelsen.

Kommunerne befinder sig på et usikkert grundlag, da de konkrete krav til selskabsførelsen endnu ikke er kendte. Der er derfor mange spørgsmål, der endnu ikke kan besvares med sikkerhed. Kommunerne bør gøre det klart, at denne usikkerhed er et vilkår i kommunikationen – og at mange spørgsmål først vil kunne besvares, når det endelige lovgrundlag kendes. Lovforslaget er forsinket (se boks), så der vil være en relativ lang periode med usikkerhed.

Affaldsselskabets identitet

Kravet om selskabsførelse bunder i en

politisk aftale, som forventes at blive et lovkrav i løbet af næstkommende folketingsår. Men ud over at kravet kommer til at følge af lovgivningen, bør den enkelte kommune tage stilling til, hvilke mål den har med selskabsførelsen. Hvilke kriterier skal være drivende – effektivisering, klima, nærhed, social profil? Ambition og mening ud over den blotte nødvendighed som følge af lovkrav er med til at danne grundlag for selskabets identitet.

Helt afgørende er det, at den enkelte kommune tager stilling til, hvilken struktur affaldsselskabet skal indgå i. Det kræver måske en nærmere undersøgelse ud fra de kriterier, der er styrende for kommunen. Ønsker man et affaldsselskab i sin egen forsyningskoncern, hvilket kan sikre nærhed? Ønsker man at gå sammen med andre kommuner om et større affaldsselskab, hvilket giver større affaldsvolumen og bedre grundlag for effektivisering? Eller skal indsamlingen ske i den koncernstruktur, hvor også forbrændingsselskabet placeres? Fordele og ulemper må vurderes for den enkelte kommune.

Plan for selskabsførelse

Den politiske aftale af 30. august 2022 om blandt andet selskabsførelse af de kommunale affaldsaktiviteter er ikke med i regeringens lovprogram for 2023/24. Tidsplanen for implementeringen af aftalen er derfor usikker. Mange kommuner er allerede i gang med overvejelserne om en nærmere plan for selskabsførelsen og nogle også med forberedelserne. Det vil være en konkret vurdering, om det giver bedst mening at gå videre med processen eller sætte processen i bero.

Det forventes, at lovforslaget fremlægges i folketingsåret 2024/25. Hvis dette bliver tilfældet, vil en realistisk tidsplan for implementeringen se således ud:

Det må nok forventes, at der vil være en frist på 1-1 1/2 år fra lovens vedtagelse, til at kravet om selskabsførelse skal være gennemført. Da selskabsudskillelsen kræver tid til analyse, politiske processer og gennemførelse, kan det overvejes at gå i gang med analysen nu og så afvente de politiske processer, indtil lovforslaget fremsættes eller vedtages.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

Henriette Soja
Partner, advokat
hso@horten.dk

Klavs V. Gravesen
Partner, advokat
kvg@horten.dk

Indenrigs- og Sundhedsministeriets afvisning af at tage en sag op om bestemmende indflydelse i kommunale selskaber

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ved brev af 12. september 2023 til KL afvist at behandle en sag, hvor Ankestyrelsen havde udtalt sig om kommuners mulighed for at placere opgaven med at etablere og drive elledestandere i et selskab, som en kommune ville få bestemmende indflydelse i.

Det følger af fast tilsynspraksis, at en kommune som udgangspunkt ikke må have bestemmende indflydelse i privatretlige selskaber. Der gælder dog en

undtagelse, når selskabet varetager forsyningsvirksomhed. Ankestyrelsen havde i sagen udtalt, at denne undtagelse ikke fandt anvendelse, når selskabets opgaver vedrørte opsætning og servicering af ladestanderne til kommunens egne el-biler.

Ministeriet afviste at tage sagen op, under henvisning til at ministeriet var enig i, at forsyning af biler med el ikke kan anses for forsyningsvirksomhed. Sagen omhandlede også produktion til

kommunens eget brug, hvilket i den anden sag er accepteret udskilt til et kommunalt selskab med bestemmende indflydelse (se artiklen i Ret & Indsigt nr. 3/2023). Ministeriet fandt dog ikke grundlag for at sidestille de to sager, da den anden sag omhandlede varmforsyning, som i modsætning til forsyning af biler med el er forsyningsvirksomhed.

Ankestyrelsens afvisning af klage fra hjemløs var ikke berettiget

Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse af 18. september 2023 vurderet, at Ankestyrelsens afvisning af en sag ikke var berettiget.

En hjemløs var blevet bortvist fra et forsorgshjem på grund af truende adfærd. Han klagede over dette til Ankestyrelsen, der afviste at behandle

klagen med den begrundelse, at der ikke var tale om en afgørelse efter serviceloven, men om en afgørelse, der blev truffet med hjemmel i ulovregulerede anstaltsforhold. Ankestyrelsen havde i den forbindelse foretaget en indskrænkende fortolkning af klagebestemmelsen i servicelovens § 166.

Ombudsmanden fandt, at både bestemmelsens forarbejder og hensynet til borgernes retssikkerhed talte imod en sådan indskrænkende fortolkning, og bad derfor Ankestyrelsen om at genoptage behandlingen af sagen.

Nyansatte jurister

Anna Færch Hansen
Advokatfuldmægtig
Immaterielret & Teknologi
afh@horten.dk

Cecilie Steen Mosgaard Højskilde
Advokatfuldmægtig
Rekonstruktion & Insolvens
cmh@horten.dk

Johannes Paludan-Müller
Advokatfuldmægtig
Proces, Erstatning & Ansættelsesret
jpm@horten.dk

Julie Sabroe Gemzøe
Advokatfuldmægtig
Immaterielret & Teknologi
jsg@horten.dk

Kommende events

7 dec.
2023

Horten Discover ESG: Strategi eller compliance?

Webinar

11 jan.
2024

Mellemkommunal refusion

Webinar

23 jan.
2024

Miljøvurderinger af konkrete projekter

Event
Horten, Hellerup

30 jan.
2024

Digital forvaltning og dataetik

Webinar

Læs mere og tilmeld dig på horten.dk/events

Retssager for offentlige myndigheder – et kursus for praktikere

Er du ansat i en offentlig myndighed – og har du brug for at forstå og håndtere processen, når myndigheden er part i en retssag? På kurset lærer du om praktisk førelse af retssager, og du bliver klædt på til at deltage konstruktivt i alle faser af retssagen. Det gælder, hvis du på et tidspunkt skal være rettergangsfuldmægtig og selv møde i retten. Men kurset har i høj grad også fokus på, hvordan du sammen med myndighedens advokat får oplyst og tilrettelagt sagen med henblik på det bedst mulige resultat.

Hortens undervisere er advokater med stor praktisk erfaring i at føre sager for offentlige myndigheder både ved byretterne, landsretterne og Højesteret.

Kurset er tilrettelagt over to halve dage, så der er god mulighed for refleksion, opsamling og netværk. Vi slutter begge dage med let frokost.

Pris:

6.000,- kr. for begge kursusdage.
Der udstedes kursusbevis for deltagelse.

Tidspunkter og adresser:

18. marts og 10. april 2024 fra kl. 9.00 til 13.00
Horten Aarhus, Frederiks Plads 36, 8000 Aarhus C.

21. marts og 11. april 2024 fra kl. 9.00 til 13.00
Horten Hellerup, Philip Heymans Allé 7, 2900 Hellerup.

Se programmet og tilmeld dig på horten.dk/events